

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Ny lov om dyrevelferd – høringsvar fra Fylkesmannen i Troms

Viser til høringsbrev datert 16.11.2007 fra Landbruks- og matdepartementet (LMD) om forslag til ny lov om dyrevelferd.

Fylkesmannen i Troms er generelt positiv til lovforslaget og mener forslaget ivaretar de overordnede viktige prinsippene for dyrevelferd og vår samhandling med dyr. Fylkesmannen vil derfor begrense sin tilbakemelding til kun å omfatte punkter LMD spesielt har bedt om tilbakemelding på, samt punkter der Fylkesmannen har avvikende synspunkter eller ønsker å komme med utfyllende kommentarer.

§ 5 - Varsling

Fylkesmannen støtter forslaget til endringer i helsepersonelloven der en ved mistanke om lovovertridelser gir helsepersonell rett til å varsle uten hinder av taushetsplikten. Dette vil virke klargjørende for helsepersonellens rolle i forhold til dyrevelferd. Sett fra et dyrevelferdsmessig synspunkt er det grunn til å tro at en slik klargjøring i lovverket kan bidra positivt til å forebygge dyrevelferdstragedier. Fritak fra taushetsplikten i denne sammenheng bør, etter fylkesmannens oppfatning, gjelde alle yrkesgrupper som i utgangspunktet er pålagt dette.

§ 15 – Bygninger, gjerder og andre mindre innredninger

I lovforslaget går en inn for at det ikke skal brukes piggråd for å regulere dyrs adferd. Fylkesmannen kan ikke se at bruk av piggråd, verken til storfe eller hest, er nødvendig. Dette gjør bruk av piggråd overflødig og Fylkesmannen gir derfor sin fulle støtte til lovforslaget i denne sammenheng.

I 2 ledd er det pekt på den ansvarlige sine plikter i forhold til bygninger, gjerder osv. Fylkesmannen anbefaler at ”*Om nødvendig*” tas ut da dette svekker graden av ansvar som her legges til den ansvarlige. Det er viktig at det ikke er tvil om hvem som er ansvarlig og at det ikke gis rom for tvil om at tilsyn skal gjennomføres jevnlig i slike tilfeller.

Spesielt viktig er tilsyn med gjerder. Dette blir ofte forsømt, ikke minst ved nedlegging av drifta på et gårdsbruk. Da forfaller ofte gjerdene og utgjør dermed en trussel mot dyrevelferd og miljøet generelt. Vi ser det derfor som positivt at muligheten for å kunne gi pålegg om fjerning av slike gjerder gjennom forskrift er tatt inn i lovteksten.

§ 32 – Tilsyn og vedtak

I lovutkastet foreslås det at ”*Mattilsynet kan fatte vedtak om beiterestriksjoner for å beskytte husdyr mot rovvilt. Ved inngripende vedtak om beiterestriksjoner grunnet rovvilt, har dyreeier rett til økonomisk kompensasjon.*”

Selv om det i kommentarene legges opp til at proporsjonalitets-/forholdsmessighetsprinsippet legges til grunn, dvs det skal være forholdsmessighet mellom mål og virkemiddel, har praksis så langt fra tilsynsmyndighet vist at det er store områdevis forskjeller i forståelse og/eller

utøvelsen av dette prinsippet i forhold til pålegg om beiterestriksjoner. De som har blitt utsatt for slike restriksjoner opplever heller ikke på langt nær at forholdsmessighetsprinsippet er ivaretatt. For næringen oppleves dette som uforutsigbart og uholdbart. Dette gir signaler om at det på ett eller annet nivå i lovverket kan være nødvendig å angi nærmere begrensninger for hvor langt tilsynsmyndigheten kan gå relatert til ulike konfliktsituasjoner. Fylkesmannen viser bl.a. til høringsuttalelsen fra Fylkesmannen i Oppland angående dette punktet (kommentarene til § 32) hvor en avklaring vedrørende balanseforholdet mellom mål og virkemiddel etterspørres.

Fylkesmannen er enig i at beitenæringen skal drives dyrevelferdsmessig forsvarlig. Dette bør også gjelde når dyr er på beite. Videre er vi enige i at det er dyreeier som har hovedansvaret for å oppfylle dette. Når det imidlertid gjelder dyr på beite og konflikten dette medfører i forhold til tap til rovvilt, er vi av den oppfatning at samfunnet også har et betydelig ansvar. Samfunnet ønsker både næringsutøvelse med beitedyr (bosetting i bygdene, ivaretagelse av kulturlandskap osv) og levedyktige bestander av rovvilt. Selv ved gjennomføring av regionale forvaltningsplaner der innføring av arealdifferensiert forvaltning er et viktig prinsipp (skille rovvilt og husdyr arealmessig), viser dette seg vanskelig å gjennomføre uten omfattende tap til rovvilt. En del av årsaken til dette er at bestandsreguleringen av rovvilt i hovedsak skal skje gjennom alminnelig jakt (lisensfelling). Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til å regulere rovviltbestandene, i hvert fall ikke i Nord-Norge der tilgangen på jegere er begrenset. Dette fører til at den lokale rovviltforvaltningen mangler effektive verktøy for regulering av rovviltbestandene, noe som igjen resulterer i uakseptable store tap av beitedyr.

Ut fra dette og ut fra praktiske og økonomiske forhold ved beitenæringen, synes det rimelig at samfunnet stiller opp både med økonomisk kompensasjon ved pålagte beiterestriksjoner og at kompensasjonsordningen er innrettet slik at dyreeier får dekket alle kostnader i forbindelse med dette. I det minste bør dette gjelde i geografiske områder som i regionale forvaltningsplaner for rovvilt er prioritert til beitedyr. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at økonomisk kompensasjon bør ytes fra dag 1 uansett lengde på restriksjonsperioden. I dette bør også kompensasjon for bl.a. utgifter til ekstraordinær nedsanking og oppsetting av gjerde ligge.

Organisering av tilsynsmyndigheten.

Det er viktig at dyrevelferd, både samfunnsmessig og politisk, har forankring lokalt. Fylkesmannen er av den oppfatning at dagens dyrevernnemnder bidrar til dette. Fylkesmannen har også inntrykk av at dyrevernnemndene i mange tilfeller kan være en støtte for Mattilsynet lokalt. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at dyrevernnemndene bør opprettholdes. Imidlertid kan det muligens være behov for avklaringer mht rollefordeling mellom disse instansene.